

Gülrux Əlibəyli
professor

Elə adamlar var ki, ekranda davamlı görürsən, amma səndə heç bir təəsürat yaratmır: danışır, amma nə səsi, nə sözü, nə üzü bir mənə ifadə etmir. Adamlar da var, ekranda bircə dəfə görüb azacıq dinləməyin kifayətdir ki, səni dərhal ovsunlasın. Qulu Məhərrəmli mənə ekrandan ovsunlamış insanlardandır, onu ekrandakı cazibəsinə görə tanıyıram. Sonra şəxsən tanış olub məmləkətin mətbuat aləmində belə bir kamill qələm sahibinin varlığına sevinmişəm.

Onun fərqliliyi ilk dəfə xəbərlər verilişində diqqətimi cəlb etmişdi. Onda gecə efirə çıxan xəbər buraxılışına "1000 saniyə" adı qoymuşdular və pis də səslənirdi. Təxminən 10-15 dəqiqə çəkən xəbərlər həm məzmununa, həm də aparıcısının fərqli performansına görə mənim üçün çox yeni idi. Kamera qarşısında sərbəst duruş, özünə

linin konseptual düşüncəsi, mövzuya elmi-publisistik yanaşma tərz, süjet qurma və detalları ümumi struktura incə bir şəkildə yönəltməklə problemi açma bacarığı, sözlə təsvirin kontrpunktundan bəhrələnmə ustalığı, aydın müəllif üslubu, tamaşaçıyı inandıraraq öz cazibəsində saxlama məharəti onu televiziya tariximizin əsl novator, parlaq və yadda qalan simasına çevirmişdir.

Mən aparıcı kimi Q.Məhərrəmliyin uğurunu təkcə onun ekranda tamaşaçıyı cəlb edib doğmalığ hissi yaranan görünüşündə deyil, həm də yapışıqlı, ürəyə yatan fərqli danışığı səsinə görə görürəm. Onun xüsusi təbri ilə fərqlənən o gözəl səsi də elə bil adamın ürəyinə məlhəm kimi yayılır. Mən belə səslərlə yalnız BBC, "Alman dalğası", "Azadlıq" radiolarında eşitmişəm. Artıq bu gün milyonlara tanış olan o məxmər səs mənim şüurumda fərqli bir mövqə qazanıb. Bu səsdə mən bir ciddilik, həlimlik, inam, sevgi və xoş ovqat görürəm. Hər dəfə biz Qulu müəllimlə telefonla danışanda da mən eyni hissələri yaşayıram. Kim nə deyirdesin səs - insanın obrazıdır, çünki onun daxili aləmini açır, adamın bən-zərsizliyini, səmimiyyətini nümayiş etdirir. Qulu müəllim kimi adamlar yaşa dolduqca səsləri bir az da zənginləşir, çalaları gözəlləşir, dolğunlaşır, daha mənalı, daha cazibədar, daha tərəvətli olur.

Fikir verin, Qulu Məhərrəmli TV yaradıcılığında, ümumi jurnalistikada, publisistikada, elmdə hara, hansı işə qol qoyursa, hansı sahəyə müraciət edilərsə, hamısında ciddi uğurlar qazanıb. Məsələn, AzTV tarixində ilk plüralistik tok-şou olan "Gerçəkliyi" xatırlayın, yaxud TV tariximizin ən uğurlu

ma bunu mütləq qeyd etməliyəm ki, professor Qulu Məhərrəmli Azərbaycanda jurnalistikanın sovet ideologiyasından azad, həqiqi və yeni konseptual nəzəri əsaslarını yaratmış böyük alimdir.

* * *

Bütöv şəxsiyyət kimi tanıdığım Qulu Məhərrəmli mənim üçün daha çox həqiqi ziyalı, mənəvi zənginlik və ləyaqət nümunəsidir. O, bir çox mənələrdə dəyərdir, mənəvi missiya daşıyıcısıdır. Bu gün mənəvi yoxsulluqdan əziyyət çəkən cəmiyyətimizdə əsən küləklərdən, dəyişən şəraitlərdən asılı olmayaraq mənəvi prinsiplərlə yaşayan Qulu Məhərrəmli kimi şəxsiyyətlərin olması çox önəmlidir. Onun kimi adamlar bu narahat dünyamızda özlərinin mənəvi-intellektual uğurları ilə bizləri təəccübləndirir və insan ləyaqətinin, nəfsə hakim kəsilməyən mənlilik hissənin diri qalmasını yenə də güc

ları ilə bu qorxulu axına etirazını bildirməyi bacaran adamları həmişə dahi İslam yazıçısı H.Laksnesin yaratdığı Knut obrazına bənzədirəm. Böyük yazıçının "Çəpər üstə quş" hekayəsinin qəhrəmanı olan Knut tövbə etmə üçün yanına gəlmiş keşişi rədd edir, "dünyanı yalan və məkr yuyub aparır" deyir və çəpər üstə qonmuş azad quşları göstərərək "mən sizin axmaq moizələrinizə deyil, o azad quşların məhnəsinə inanıram" deyir. Bəli, Q.Məhərrəmli kimi azad və müstəqil düşüncəli insanlar öz həyatını və davranışlarını hansısa yalan və mənasız moizələr əsasında deyil, dərin ağıllıq, sağlam məntiqinin əsasında qurur.

* * *

Qəribədir, Azərbaycan yenidən müstəqilliyini qazananda ən dinamik proseslər bu sahədə gedirdi. Mətbuat səhifələrində yalanın, pafosun yerini həqiqət tutmağa başlayırdı. Qəzet səhifələri, sanki bir mənəviyyət süzgecinə çevrilmişdi. Televiziya ekranlarından da həqiqətin səsi gəlməyə başlamışdı. Bütün bunlar cəmiyyətə mənəvi güc verir, insanları ruhlandırır. Amma nə qədər qəribə olsa da, son illərdə mətbuat da, televiziya da bu işin əksini görməyə başlayıb. Tarixi nihilizm, ədəbi şəxsiyyətlərə hücum cəmiyyətin nüfuzlu adamlarını gözəndən salmaq, dəyərləri tapdalamaq, sanki bir siyasətə çevrilib. Nə qədər məsləkindən dönən, mənəvi metamorfозaya uğrayan adamlar ortaya çıxıb. Təəssüf ki, bunların arasında söz adamları və jurnalistlər daha çoxdur. Bax belə bir "mənəvi qasırga" şəraitində Qulu Məhərrəmli kimi millətin taleyinə biganə olmayan mətbuat adamları öz səslərini ucaldırlar. Ona görə də bu məqamı xüsusilə qabartmaq istəyirəm ki, həyatında

Mənəvi missiya daşıyıcısı

əminlik ifadə edən görünüş, danışığı və xəbərlərin oxunuş tərz, intonasiya, səsin təbri, xəbərləri çatdırma forması, sərbəstlik - hər şey bu televiziya üçün yeni görünürdü. Sanki ekranda müxtəlif maskaların arxasından tam səmimi, özünə hədsiz inam nümayiş etdirən bir həqiqi sima görünürdü.

Qulu müəllim bir də yetkin xəbər aparıcısı kimi 1993-cü ilin qızmar yayında, əsas xəbərlərdə, az sonra isə ciddi bir analitik və siyasi şərhçi kimi "7 gün" proqramında gördüm. Sonuncu veriliş, ümumiyyətlə mənə Azərbaycan televiziyasında yeni veriliş biçini kimi göründü. Belə formatı yalnız Qulu Məhərrəmli kimi ekran yaradıcılığına dərin bələd olan, məzmunu fərqli qatlarda təqdim etməyi bacaran yüksək dərəcədə kreativ adam bacara bilərdi. Mən bu cazibədar kreativliyi onun "Təfsilat" adlanan müəllif proqramında da gördüm. Qulu Məhərrəm-

layihələrindən olan, Q.Məhərrəmliyin yaradıcı-formalaşdırdığı, bir zərgər kimi cilaladığı "Səhər" proqramına baxın. Bunlar həqiqi peşəkarlığın göstəriciləridir. Bu gün elmi ictimaiyyətin jurnalistika və dilçilik sahəsində nüfuzlu söz sahibi kimi tanıdığı professor Qulu Məhərrəmliyin qələmindən çıxmış qiymətli əsərləri nəzərdən keçirin. O, çalışdığı televiziya və radionun fundamental tarixini yazıb, teleradio yaradıcılığının nəzəri əsaslarını işləyib, ekran-efirin bədii-estetik problemlərini araşdırıb, ortaya "Televiziya haqqında etüdlər", "Radio dalğalarında", "Audiovizual nitq", "Televiziya və radio tamaşaları" və s. kimi ciddi əsərlər qoyub. Professor Q.Məhərrəmli ölkədə siyasi publisistikani və onun elmini yaranan ciddi alimlərimizdən biridir. Onun dilçilik, xüsusən lüğətçilik (leksikoqrafiya) sahəsində gördüyü işlər ayrıca bir tədqiqatın mövzusu, am-

mənəvi olduğunu göstərir. İdeallaşdırmaq istəmirəm, ammu bunu da deməliyəm ki, Q.Məhərrəmli iliyinə kimi mənəviyyət adamıdır. Onun həyat yoluna, göz qabağında olan yayradıcı və ictimai fəaliyyətinə, çətin situasiyalardakı müdrik, ağayana və təmkinli davranışlarına baxdıqca bu şəxsiyyətin mənəvi gücünün, azadlığının və daxili səfərbərliyinin ləyaqətdən qaynaqlandığını duymaq çətin olmur. Cəmiyyətdə əksəriyyətin yalnız ağ-qara rənglərlə düşündüyü bir vaxtda Q.Məhərrəmli kimi cazibədar şəxsiyyətlərin heç bir emosiyaya yol vermədən öz sakit etirazları ilə mənəvi həyatımıza fərqli çalılar qatması çox gözəldir.

Mənim üçün etiraz etməyi bacaran insan milli ruhun və milli xarakterin daşıyıcısı, öz xalqının həqiqi təmsilçisidir. Onu diletantlığa etiraz edə bildiyi üçün, mənəviyyətsizliyə "yox" dediyi üçün, haqsızlığa səssiz qalmadığı üçün çox sevirəm. 1998-ci ildə AzTV-nin vəzifəli şəxslərini ekrana çıxarıb siyasi opponentləri söydürəndə məhz Qulu Məhərrəmli buna etiraz etdi. Verilişdə professoru bir müğənni ilə əvəz edənlərə yalnız o "yox" deyə bildi. Kimisə vəzifədə saxlamaq üçün Mətbuat Şurasının nişanməsini dəyişəndə tək-tük etiraz edənlərdən biri məhz Qulu müəllim oldu. 2011-ci ildə BDU-da ziyalı mühiti ilə qarşıdurma əvvəlcə Qulu Məhərrəmli, sonra isə akademik Cəlal Əliyev etiraz etdilər. Məncə, yalnız ruhən azad, daxilin yetkin, təhlükələri duyan, özünə güvənən, xalqını, dövlətini sevən bir adam naqisliklərə bu dərəcədə cəyanığı ilə etiraz səsinə ucalda bilər.

Mən Qulu Məhərrəmli kimi azad düşüncəli, içərisində məcburən yaşadığı çirkli mühitin eybəcərliklərini qəbul etməyən, axına qoşulmayan davranış-

və yaradıcılığında güclü ictimai etiraz notları Q.Məhərrəmliyin şəxsi iddiaları deyil, onun narahat ürəyinin döyüntüləri, təmiz vicdanının səsidir, bir ziyalının harayıdır.

Təkcə "Ayna"dakı sanballı yazılarını nəzərdən keçirmək kifayətdir ki, onun yaşadığımız narahat dünyanın, çağdaş dövrümüzün, düşünən insanının, günümüzün mənəvi-psixoloji mənzərəsini necə ustalıqla cizməsinin şahidi olasan. Bu yazılar mənim belə bir qənaətimi təsdiq edir ki, bu gün bəşəriyyət həqiqətdən günah içərisində yaşayır. İnsani hissələr heyvani hissələrlə əvəz olunur. Təmiz, ulvi, ilahi hissələr, sanki boynubükük bənövşəyə dönərək bu natəmiz dünyadan gizlənmək üçün kol dibi axtarırlar. Bu, böyük dərdidir və Q.Məhərrəmli bu dərdləri yazmaq, həmçinin özünün zəngin mənəviyyəti, dürüstlüyü, ləyaqəti və sınımsızlığı ilə, naqisliklərə, yalanlara qarşı şahənə duruşu ilə daim yüksəklərdə qalmaq bacaran bir qələm sahibi olduğunu sübut edir.

* * *

Qulu Məhərrəmli parlaq vətəndaş mövqeyi olan ictimai xadimdir, mənim üçün, həm də adı böyük hərflərlə yazılan əsl ziyalıdır. Yaşadığımız bu narahat dünyada, çətin zamanədə, bəzən labirintlərdə azıb-qaldığımız həyat yollarında insanlara ümid verən, öz davranışları onları ruhlandırın şəxsiyyətdir. O, ilk növbədə mənəvi missiyanın daşıyıcısıdır və bu missiyanı gerçəkləşdirmək üçün Tanrı ona böyük ürək, tükənməz enerji və daxili güc verir. Biz yalnız bu böyük İNSANA "yolun həmişə açıq olsun" deyə bilərik.

("Ziyal missiyası" (2105) kitabından)